

Kouluterveyskyselyn tulokset käyttöön hyvinvointialueella

Diasarjan sisältö

Tietoa Kouluterveyskyselystä diat 3-4

Tulokset käyttöön hyvinvointialueella diat 5-9

Esimerkkejä tilaisuuksista Kouluterveyskyselyn tulosten käsittelyyn diat 10-17

Ideoita tulosten käsittelyyn nuorten kanssa diat 18-30

Kouluterveys- kysely tiiviisti

- Tuottaa joka toinen vuosi seurantatietoa lasten ja nuorten kokemuksista terveydestä, hyvinvoinnista, elintavoista, koulunkäynnistä ja opiskelusta.
- Osallistujat (n. 270 000, yht. 3 500 eri oppilaitoksesta ja toimipaikasta):
 - Perusopetuksen 8. ja 9. luokkien oppilaat, alk. 1996.
 - Perusopetuksen 4. ja 5. luokkien oppilaat, alk. 2017.
 - Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat, alk. 1999.
 - Ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijat, alk. 2008.
- Opettaja ohjaa kyselytilannetta, oppilaat vastaavat nimettömästi.
- Osallistuminen on vapaaehtoista. Huoltaja voi kieltää osallistumisen (alle 15-v.)
- Lomakkeen kielet: suomi, ruotsi, englanti, venäjä, pohjois-saame.
- Kysely ja sen tulokset ovat maksuttomia oppilaitoksille ja kunnille.
- Seuranta- ja vertailutietoa käytetään terveyden edistämisen suunnittelussa ja arvioinnissa oppilaitoksissa, kunnissa, hyvinvointialueilla ja YTA-alueilla.
- Kansalliset tulokset seurantatietona hyvinvointityön kehittämisen, politiikkaohjelmien ja lakien toimeenpanon seurannassa.
- Aineistoista tehdään jatkuvasti myös tutkimusta.
- Lisätietoja: thl.fi/kouluterveyskysely

Kouluterveys- kyselyn aiheet

Koulunkäynti ja oppiminen
Kouluyhteisö
Sosiaaliset suhteet
Vapaa-aika
Osallisuus
Liikunta ja nukkuminen
Ruokatottumukset ja kouluruokailu
Terveys
Mielen hyvinvointi
Päihteet ja riippuvuudet
Opiskeluhuollon palvelut ja avunsaanti
Koulun fyysiset työolot ja
koulutapaturmat

Tulokset käyttöön hyvinvointialueella

thl.fi/kouluterveyskysely

Kouluterveyskyselyn hyvinvointialuekohtaiset tulokset ovat julkisia

- Kouluterveyskyselyn tulospalvelu:
thl.fi/kouluterveyskysely/tulokset
 - Visualisoidut tulokset (Tableau)
 - Tilastokuutiosta voi hakea tulokset avoimen rajapinnan kautta sekä tarkastella indikaattoreita ja jakaumia taulukoina
- Osa tuloksista on myös Sotkanetissä:
sotkanet.fi

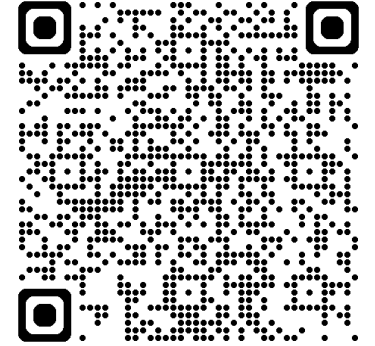
17.9.2025

Ohjeita tulosten koostajalle Kouluterveyskyselyn tulospalvelusta

Hyvinvointialuekohtaiset tulokset: www.thl.fi/kouluterveyskysely/tulokset

Lisää ohjeita tulosten tarkasteluun: www.thl.fi/kouluterveyskysely/ukk

Yleiskuva hyvinvointialuekohtaisista tuloksista

Avaa näkymä **”Vahvuudet ja kehityskohteet”**

Valitse **”Alue”**-valikosta oma hyvinvointialueesi

Valitse **”Kohderyhmä”** -valikosta, esim. Perusopetus 8. ja 9.lk

Valitse **”Sukupuoli”** -valikosta ”yhteensä”, tai ”tytöt” tai ”pojat”

Valitse **”Valitse näkymä”** -valikosta jokin näistä:

- Viisi myönteisintä tulosta suhteessa aiempaan tiedonkeruuseen
- Viisi huolestuttavinta tulosta suhteessa aiempaan tiedonkeruuseen
- Viisi myönteisintä tulosta suhteessa koko maan tulokseen
- Viisi huolestuttavinta tulosta suhteessa koko maan tulokseen

Tulokset talteen

Paina sivun alareunassa olevaa **”Download”** -painiketta.

Valitse, tallennatko kuvana vai Powerpoint-tiedostona.

Tai ota ruutukaappaus näkymästä.

Tallenna tiedosto jatkokäyttöä varten.

Yksittäisten tulosten tarkastelu

Avaa näkymä **”Indikaattorien vertailu”**

Valitse **”Alue”**-valikosta oma hyvinvointialueesi

Valitse **”Kohderyhmä”** -valikosta, esim. Perusopetus 8. ja 9.lk

Valitse **”Indikaattori”** -valikosta tulos, jota haluat tarkastella.

Valitse **”Sukupuoli”** -valikosta ”yhteensä”, tai ”tytöt” tai ”pojat”

Valitse **”Vuosi”** -valikosta, minkä vuosien tuloksia haluat tarkastella.

Valitse **”Esitystapa”** -valikosta, haluatko tarkastella tuloksia pylväskuviona, viivakuviona vai taulukkona.

Tulokset talteen

Paina sivun alareunassa olevaa **”Download”** -painiketta.

Valitse, tallennatko kuvana vai Powerpoint-tiedostona.

Tai ota ruutukaappaus näkymästä.

Tallenna tiedosto jatkokäyttöä varten.

Tarkastele tallentamiasi tuloksia ja valitse keskustelun tarkoitukseen sopivat.
Kerro tuloksia esitellessäsi, mitä kohderyhmää mikäänkin tulos koskee.

Kouluterveyskyselyn tulokset hyvinvointityön ja sen kehittämisen taustatietona hyvinvointialueella

- Alueen tuloksia voi verrata alueen aiempiin tuloksiin, muiden alueiden ja koko maan tuloksiin
- Valitkaa tarkoitukseenne sopiva määrä indikaattoreita, joista keskustelte alueen päättäjien ja henkilöstön sekä lasten ja nuorten kanssa
- Voitte aloittaa Kouluterveyskyselyn tulospalvelun Tableaussa olevista viidestä myönteisestä ja huolestuttavasta muutoksesta suhteessa edelliseen tiedonkeruuseen sekä koko maan tuloksiin. Nämä tulokset saa ikäryhmittäin ja sukupuolittain. Ks. ohje diassa 7.
- thl.fi/kouluterveyskysely/tulokset -> Kouluterveyskyselyn tulospalvelu (Tableau)

17.9.2025

Kouluterveyskyselyn tulospalvelu

Etusivu

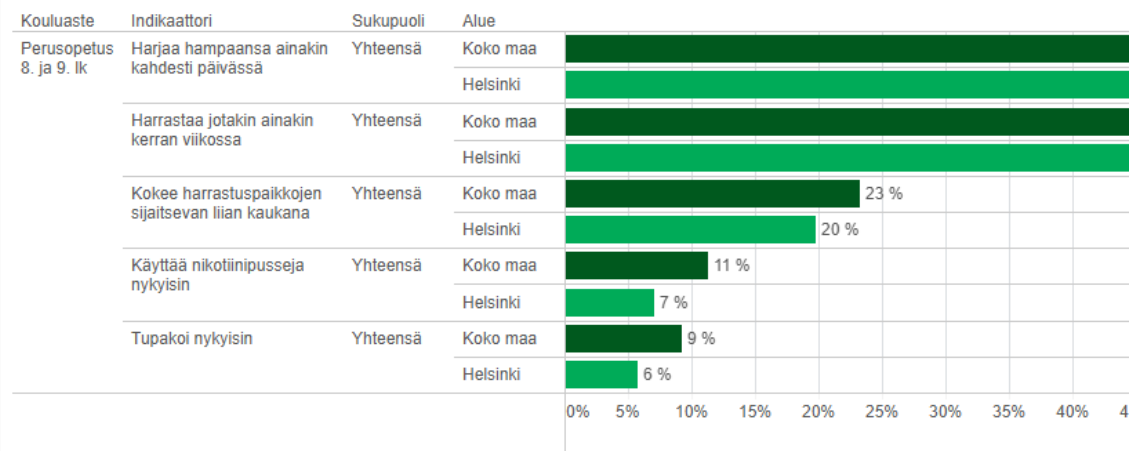
Kartta

Vahvuudet ja kehityskohteet

Vahvuudet ja myönteinen muutos

Vahvuudet suhteessa koko maan tulokseen, 2025

Alueen viisi positiivisinta tulosta suhteessa koko maan tulokseen.

thl.fi/kouluterveyskysely

Hyvinvointialueella on hyvä keskustella esimerkiksi näistä tuloksista:

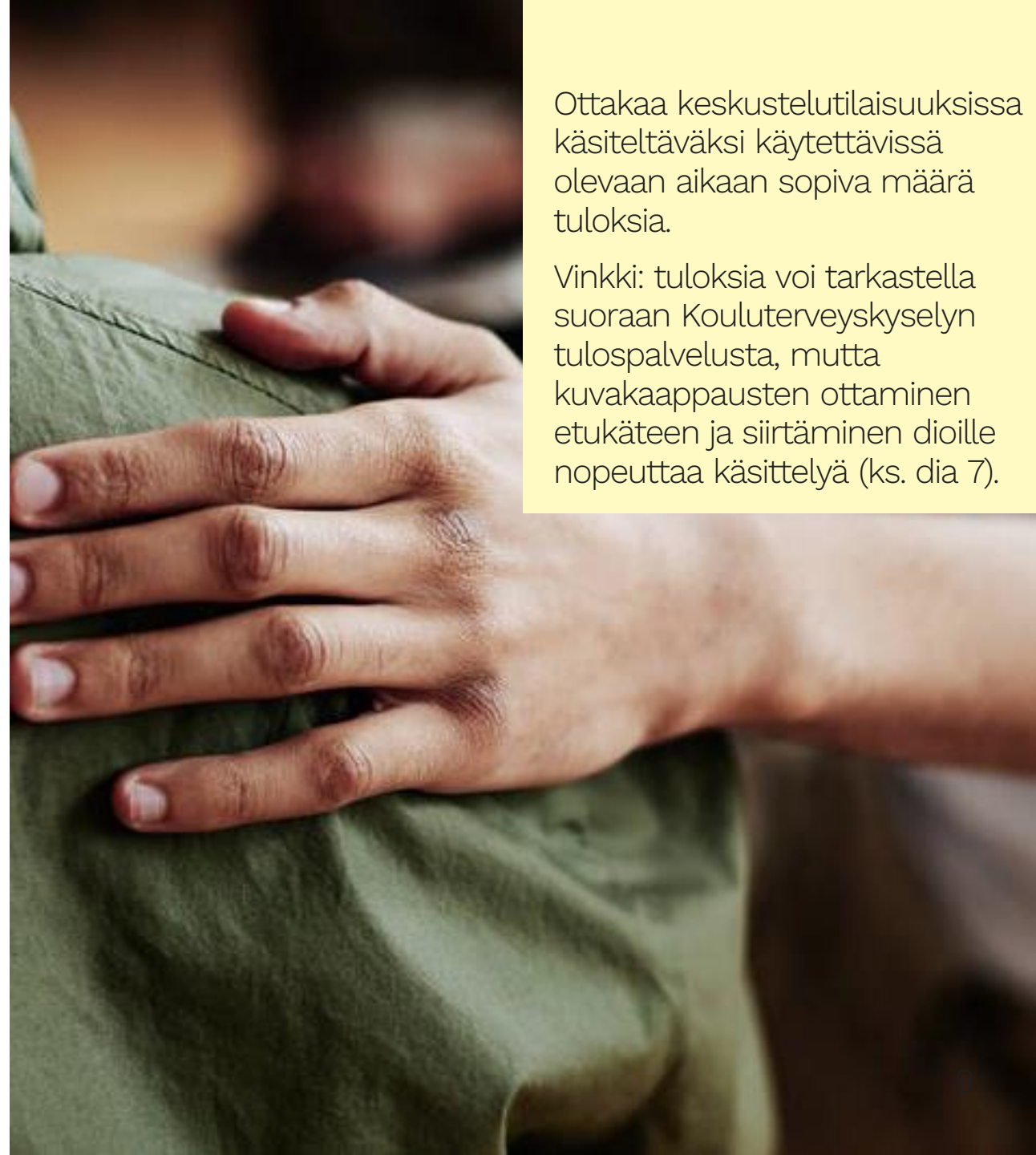
- Elämään tyytyväisyys
- Keskinertainen tai huono terveydentila
- Terveyttä edistäviä elintapoja -summaindikaattori
- Kipu ja päivittäin / viikoittain vähintään kolmessa kehonosassa
- Keskivaikea tai vaikea ahdistuneisuus
- Opiskelu- ja huoltopalvelujen ammattilaisilta saatu tuki mielen hyvinvointiin
- Terveystarkastus yksilöllinen ja keskusteleva
- Päihteiden käyttöön liittyvät indikaattorit

17.9.2025

Ottakaa keskustelutilaisuuksissa käsiteltäväksi käytettävissä olevaan aikaan sopiva määrä tuloksia.

Vinkki: tuloksia voi tarkastella suoraan Kouluterveyskyselyn tulospalvelusta, mutta kuvakaappausten ottaminen etukäteen ja siirtäminen dioille nopeuttaa käsittelyä (ks. dia 7).

Esimerkkejä tilaisuuksista Kouluterveyskyselyn tulosten käsittelyyn

thl.fi/kouluterveyskysely

Esimerkkejä tilanteista, joissa voi käsitellä Kouluterveyskyselyn hyvinvointialuekohtaisia tuloksia

- Alueen opiskeluhuoltopalvelujen johdon ja / tai työntekijöiden tilaisuudet
- Aluevaltuuston tai lautakunnan kokous
- Hyvinvointikoordinaattorin kutsuma kokous, jossa eri toimialojen edustajia keskustelemassa lasten ja nuorten hyvinvoinnista, tai nuorisotyön, ehkäisevän päihdetyön tms. työkokoukset
- Hyvinvointialueen nuorisovaltuuston kokous
- Nuorille suunnattu tilaisuus hyvinvointiteemoista
- Kaikille avoin vanhempainilta, tiedotustilaisuus tai webinaari kyselyn tuloksista

17.9.2025

Kouluterveyskyselyn tulokset opiskeluhuoltopalvelujen johdon tai työntekijöiden kokouksessa

Tutustutaan tuloksiin ja keskustellaan

- Mitkä tuloksista ovat kehittyneet myönteiseen / huolestuttavaan suuntaan koko hyvinvointialueen tasolla verrattuna aiempaan kyselykertaan? Onko merkittäviä kuntakohtaisia eroja?
- Mitkä tulokset näyttävät myönteisiltä / huolestuttavilta verrattuna koko maan tuloksiin?
- Mitä eroja ja yhtäläisyyksiä on alueen kuntakohtaisissa tuloksissa esimerkiksi palveluihin liittyen?
- Millaisia tulkintoja ja kehittämis ehdotuksia tekisitte tulosten pohjalta?
- Mitä keskusteluissa esille tulleita ideoita ja kehittämis ehdotuksia lähdetään viemään eteenpäin? Miten? Kuka?

Tulosten esittely aluevaltuuston tai lautakunnan kokouksessa

Tutustutaan tuloksiin ja keskustellaan

- Mitkä tuloksista ovat kehittyneet myönteiseen / huolestuttavaan suuntaan hyvinvointialueella verrattuna aiempaan kyselykertaan?
- Mitkä tulokset näyttävät myönteisiltä / huolestuttavilta verrattuna koko maan tuloksiin?
- Millaisia tulkintoja oppilaitosten henkilöstö sekä lapset ja nuoret itse ovat tehneet tuloksista? (kuullaan nuoria kokouksessa tai koonti heidän keskustelustaan, ks. keskustelumallit diat 18-28)
- Millaisia tulkintoja ja kehittämis ehdotuksia tekisitte tulosten pohjalta?
- Mitä keskusteluissa esille tulleita ideoita ja kehittämis ehdotuksia lähdetään viemään eteenpäin? Miten? Kuka?

17.9.2025

Tulosten esittely hyvinvointikoordinaattorien työkokouksessa

Tutustutaan tuloksiin ja keskustellaan

- Mitkä tuloksista ovat kehittyneet myönteiseen / huolestuttavaan suuntaan hyvinvointialueella verrattuna aiempaan kyselykertaan?
- Mitkä tulokset näyttävät myönteisiltä / huolestuttavilta verrattuna koko maan tuloksiin?
- Millaisia tulkintoja lapset ja nuoret itse ovat tehneet tuloksista? (kuullaan nuoria kokouksessa tai koonti heidän keskustelustaan, ks. keskustelumallit diat 18-28)
- Millaisia tulkintoja ja kehittämis ehdotuksia tekisitte tulosten pohjalta?
- Mitä keskusteluissa esille tulleita ideoita ja kehittämis ehdotuksia lähdetään viemään eteenpäin? Miten?

17.9.2025

Nuorille järjestetty keskustelutilaisuus tai nuorisovaltuuston kokous

Tutustutaan tuloksiin ja keskustellaan

- Mitkä tuloksista ovat kehittyneet myönteiseen / huolestuttavaan suuntaan hyvinvointialueella verrattuna aiempaan kyselykertaan?
- Mitkä tulokset näyttävät myönteisiltä / huolestuttavilta verrattuna koko maan tuloksiin?
- Mistä myönteinen kehitys voisi johtua? Entä huolestuttava kehitys?
- Mitä pitäisi mielestänne tehdä nuorten hyvinvoinnin vahvistamiseksi?
- Mitä keskusteluissa esille tulleita ideoita ja kehittämisehdotuksia lähdetään viemään eteenpäin? Miten?
- Ks. keskustelumallit diat 18-28

17.9.2025

Tulosten esittely kaikille avoimessa vanhempainillassa (live- tai verkkototeutus)

Tutustutaan tuloksiin ja keskustellaan

- Mitkä tuloksista ovat kehittyneet myönteiseen / huolestuttavaan suuntaan hyvinvointialueella verrattuna aiempaan kyselykertaan tai koko maan tuloksiin?
- Mistä myönteinen kehitys voisi johtua? Entä huolestuttava kehitys?
- Mitä pitäisi mielestänne tehdä nuorten hyvinvoinnin vahvistamiseksi?
- Miten vahvistaa hyvää keskusteluyhteyttä lapsen tai nuoren kanssa koulussa ja kotona?
- Miten huolehtisimme yhä paremmin siitä, että lapsi tai nuori voi luottaa avun saamiseen aikuisilta?
- **Info opiskeluhuoltopalveluista.**

Vinkki: hyvinvointialueen opiskeluhoitopalvelujen työntekijät oppilaitoksessa mukaan tulosten käsittelyyn

- Oppilaitoksen tuloksiin kirjautumisen ohjeet lähetetään Kouluterveyskyselyn yhteyshenkilöksi nimetyn henkilön sähköpostiin. Rehtorilta voi kysyä, kuka on yhteyshenkilö.
- Rehtori vastaa siitä, että oppilaitoksessa tiedotetaan tuloksista opiskeluhoitopalvelujen henkilöstölle ja tuloksista keskustellaan yhdessä.
- Oppilaitosten keskeisimmät tulokset ovat em. viestin liitteenä (pdf), joka on helppo jakaa oppilaitosyhteisössä. Opiskeluhoitopalvelujen työntekijän kannattaa pyytää tämä liite, ellei oppilaitos ole lähettänyt sitä.
- Oppilaitoksen salasanan takana on lisää tuloksia. Rehtori voi halutessaan antaa oppilaitoksen tunnuksen käyttöön opiskeluhoitopalvelujen työntekijöille.

17.9.2025

Tutustu ohjeeseen
Kouluterveyskyselyn
tulosten käsittelystä
oppilaitoksessa:

thl.fi/kouluterveyskysely/hyodyntaminen

thl.fi/kouluterveyskysely

Ideoita Kouluterveyskyselyn tulosten käsittelyyn nuorten kanssa

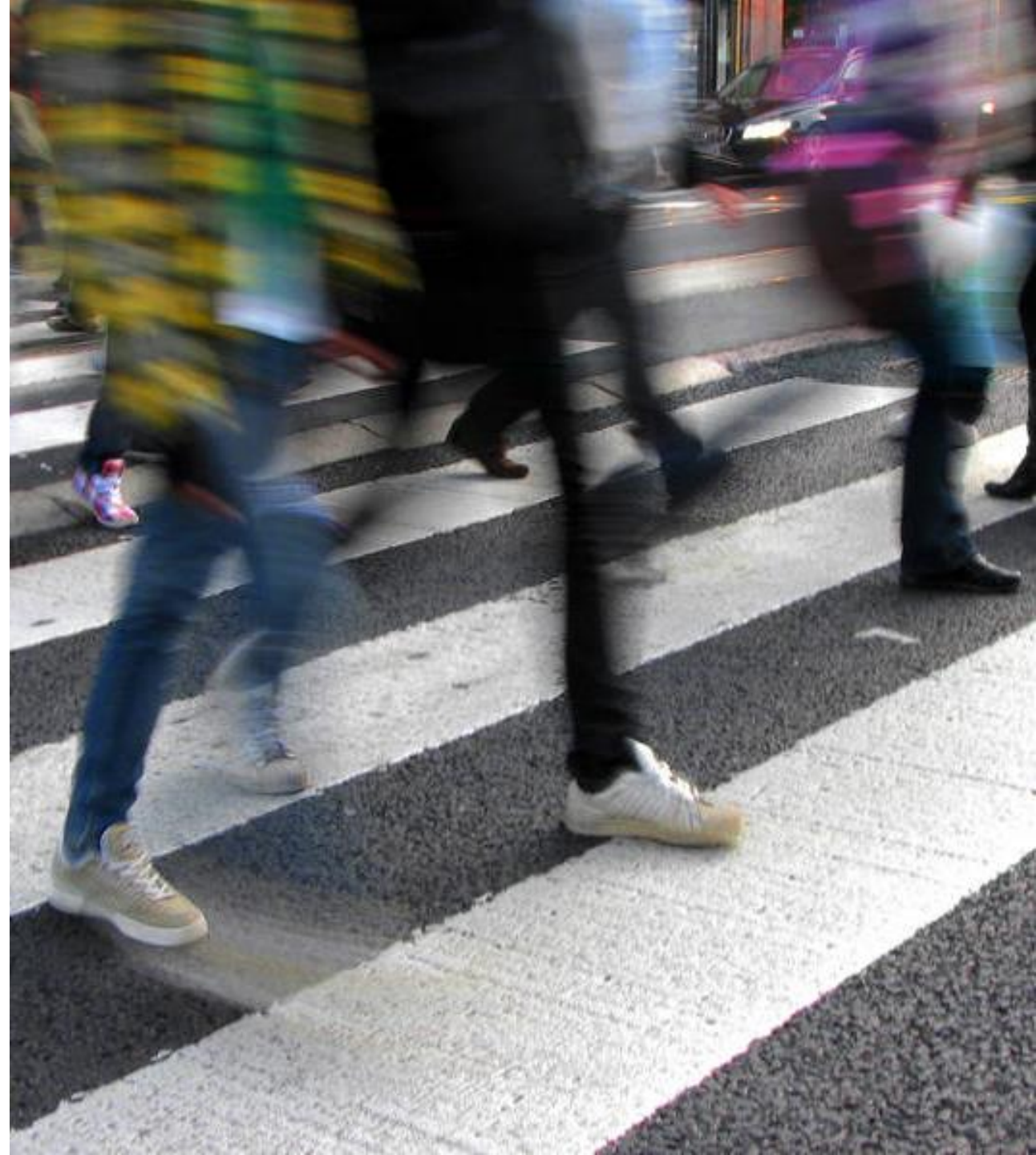
thl.fi/kouluterveyskysely

Kouluterveyskyselyn tuloksista keskusteleminen nuorten kanssa

- Nuorilta kannattaa kysyä, mistä tulokset heidän mielestään kertovat.
- Järjestäkää keskustelutilaisuus, esim.
 - Nuorille ja päättäjille yhteinen tilaisuus
 - Nuorille oma tilaisuus. Kirjataan nuorten tulkinnat ja ratkaisuehdotukset ja tuodaan tiedoksi ammattilaisille ja päättäjille etukäteen sovitulla tavalla

17.9.2025

Keskustelun kulku lyhyesti

Nuorten tilaisuus

- Esitellään tuloksia
- Keskustellaan tuloksista joko vapaasti tai etukäteen valmisteltujen kysymysten avulla
- Keskustelusta kirjataan 1) nuorten tulkinnat eri tuloksista ja 2) nuorten ratkaisuehdotukset tulosten pohjalta

Nuorten ja päättäjien tilaisuus

- Esitellään tuloksia
- Kuullaan nuorten ajatuksia tuloksista (heille tarjotaan etukäteen mahdollisuus tutustua tuloksiin)
- Nuorten ja päättäjien keskustelu
- Kirjataan tulkinnat ja ratkaisuehdotukset
- Sovitaan, miten asiassa edetään

Mistä nuoret hyvinvointialueason keskusteluihin, joissa käsitellään Kouluterveyskyselyn tuloksia?

Esimerkiksi:

- Oppilaitoksista
- Nuorisotyön kautta
- Nuorisovaltuustoista
- Järjestöistä tai urheiluseuroista
- Muualta – ketkä ovat alueellanne luontevia yhteistyökumppaneita pyytämään nuoria mukaan?

- Pohtikaa keskustelun tavoitetta: tarvitaanko tällä kertaa mukaan esim. tietyn ikäryhmän edustajia vai kaikenikäisiä nuoria?
- Kutsutaanko nuoria yhdeltä seudulta vai useammasta osasta hyvinvointialuetta?
- Miten huomioidaan monimuotoisuus, monenlaiset nuoret?

Kouluterveyskyselyn hyvinvointialuekohtaisten tulosten käsittely nuorten kanssa

Kolme keskustelumallia *)

*) Vuoden 2025 mallien pohjana on käytetty
Jenni Heleniuksen (THL) ja Milla Lamminsivun (NUVA ry) vuonna 2023 kokoamia keskustelumalleja.

thl.fi/kouluterveyskysely

17.9.2025

Ohjeita nuorten keskustelujen fasilitoijalle

Turvallisen tilan periaatteet. Kerro osallistujille, että:

- Jokaisella on oikeus puhua ja kertoa mielipiteensä.
- Toisen mielipidettä kunnioitetaan.
- Jokainen saa keskustelussa olla oma itsensä.
- Puheenvuorot pidetään tiiviinä.
- Keskustelussa ei pyritä valmiisiin ratkaisuihin vaan mietitään erilaisia mahdollisia tulkintoja ja kehittämisehdotuksia.
- Jos joku ei halua ottaa kantaa johonkin aiheista, ei ole pakko. On ok vain kuunnella.

Menetelmät

- Tilanteesta ja käytettävistä olevasta tilasta riippuen voitte käyttää esimerkiksi Learning cafe-, posterikävely- tai muita toiminnallisempia menetelmiä.
- Usein kannattaa aloittaa lämmittelytehtävällä. Esimerkki: janatehtävä, jossa huoneen yksi seinä on ”eri mieltä” ja vastakkainen seinä ”samaa mieltä”. Esitä väitteitä (esim. nuoret saavat helposti apua mielenterveyden ongelmiin). Jokainen asettuu mielipiteensä mukaisesti janalle.
- Jos jakaudutte pienryhmiin, sopikaa, että jokaisessa ryhmässä kirjataan keskustelu muistiin. Jokaisessa pienryhmässä on aikuisia ja nuoria.
- Voitte käyttää keskustelun rakenteena tai periaatteina esimerkiksi Erätaukoa tai muita dialogisia menetelmiä.

Huomioi erilaiset osallistujat ja vuorovaikutus:

- Jos jonkun puheenvuorot venyvät, keskeytä ystävällisesti, jotta muillekin jää aikaa kertoa mielipiteitään.
- Rohkaise hiljaa olevia: kysy mielipidettä, mutta älä painosta.
- Jos sinusta vaikuttaa siltä, että muut jättävät jonkun ulkopuolelle, puutu siihen. Yleiskeskustelussa kysy yksin jätetyltä mielipiteitä ja anna hänelle myönteistä palautetta, pienryhmäkeskusteluissa ohjaa hänet niihin ryhmiin, joissa vaikuttaisi olevan helpointa keskustella.

Kerro, miten keskustelun tuotoksia hyödynnetään

- Selvitä etukäteen, miten Kouluterveyskyselyn tulosten ja keskusteluissa esille tulleiden kehittämisideoiden käsittelyä on mahdollista jatkaa keskustelun jälkeen, kuka vie nuorten näkemyksiä eteenpäin ja kenen vastuulla varsinaisten kehittämis ehdotusten valmistelu on. Kerro siitä osallistujille

Vinkkejä

- Erätauko-keskustelun rakentavan keskustelun pelisäännöt <https://www.eratauko.fi/tyokalu/rakentavan-keskustelun-pelisaannot/>
- Nuva ry:n turvallisemman tilan periaatteet <https://nuva.fi/turvallisemman-tilan-periaatteet/>
- Jos tarvitset apua fasilitoinnissa, voit ottaa yhteyttä esim. Nuorten Akatemiaan tai Nuva ry:hyn.

Kolme keskustelumallia Kouluterveyskyselyn tulosten käsittelyyn nuorten kanssa hyvinvointialueella

	Nuorten keskustelu 1h	Nuorten ja päättäjien keskustelu 1,5h	Kehittämistyöpaja 2h
Tavoite	TULOSEN TULKINTA Nuorten oma keskustelu	VUOROVAIKUTUS Nuorten ja valtuuston / lautakunnan keskustelu	KEHITTÄMISIDEAT Nuorten ja valtuuston / lautakunnan keskustelu
Pää-kysymykset	Mistä tuloksissa on kyse? Mitkä ovat keskeiset huolet?	Mitä pitäisi kehittää? Painopistetarpeista keskusteleminen	Mitä konkreettisia kehittämisideoita nuorilla ja aikuisilla on? Kuinka viedä asioita eteenpäin, kuka valmistelee?
Keskustelun tulokset käyttöön	Hyvinvointikoordinaattori esittelee myöhemmin nuorten keskustelun tulokset valtuustolle / lautakunnalle ja työntekijöille	Nuoret ja aikuiset keskustelevat teemoista, joita tulisi huomioida päätöksenteossa ja esim. hyvinvointisuunnitelmassa	Nuoret ja aikuiset keskustelevat yhdessä ratkaisuehdotuksista toiminnan kehittämiseen ja nuorten hyvinvointitiedosta päätöksenteossa

Keskustelut kirjataan muistiin. Yhteenvedoa hyödynnetään toiminnan kehittämisessä. Keskustelumalleja voi soveltaa omalle hyvinvointialueelle ja eri tilanteisiin sopivalla tavalla.

1. Nuorten keskustelu (1 tunti)

Tavoitteet: Nuoret tulevat kuulluiksi. Alueen työntekijät ja päättäjät kuulevat nuorten tulkintoja tuloksista ja kehittämisajatuksia.

Keskustelun ohjaus: fasilitoija (esim. hyvinvointi- tai osallisuuskoordinaattori) ja kirjuri.

Kutsuttavat: nuoret, nuorisovaltuuston edustajat.

Tila: esim. nuorisotila, Ohjaamo, koulu, verkkoyhteydet.

Valmistelut:

- kutsut osallistujille
- koonti Kouluterveyskyselyn hyvinvointialueen tuloksista dioille
- sovitaan, kuka tekee muistiinpanot keskustelusta
- sovitaan jatkosta vastuuhenkilöiden kanssa: nuorille kerrotaan, miten asioita viedään eteenpäin.

Kirjaaminen: Kirjuri tekee muistiinpanot, jotka voidaan esitellä esimerkiksi aluevaltuustolle tai lautakunnalle sekä nuorten kanssa työskenteleville ammattilaisille.

Keskustelun voi järjestää monella menetelmällä

Keskustelkaa ryhmissä (muistiinpanot joka ryhmästä) tai kaikki yhdessä, jos osallistujia on vähän. Voitte käyttää esim. Learning cafe- (ks. diat 27–28) tai Erätaukokeskustelua.

Vinkki: keskusteluun kutsuttaessa nuorille kannattaa kertoa, mikä on hyvinvointialue: Mitä tehtäviä sillä on? Miten se tukee nuorten hyvinvointia.

17.9.2025

Tutustukaa ainakin näihin tuloksiin (ks. Kouluterveyskyselyn tulospalvelun Tableau, ohje: dia 7):

- Eniten myönteiseen suuntaan muuttuneet indikaattorit ikäryhmittäin ja sukupuolittain
- Eniten huolestuttavaan suuntaan tapahtuneet muutokset ikäryhmittäin ja sukupuolittain
- Elämään tyytyväisyys, koettu terveydentila, ahdistuneisuus, valitsemanne elintapoihin ja päihteisiin liittyvät indikaattorit
- Mahdollisuus keskustella koulussa huolistaan aikuisen kanssa, terveystarkastus yksilöllinen ja keskusteleva.

Keskustelkaa, esim.

- Mitä ajatuksia tulokset herättivät? (pariporina+purkukeskustelu)
- Mitkä olivat mielestänne tärkeimpiä tuloksia, joita aikuisten pitäisi huomioida juuri nyt?
- Mistä myönteinen kehitys voisi johtua? Mitä pitäisi tehdä, jotta hyvä suunta jatkuisi?
- Mitä tuloksia piditte huolestuttavina?
- Mitä asioita hyvinvointialueella pitäisi mielestänne kehittää?
- Mitä sellaista alueellanne on jo tehty, joka voi olla vaikuttanut myönteisesti nuorten hyvinvointiin?
- Mitä eroja huomasitte oman alueenne ja koko maan tuloksissa?

25

2. Nuorten ja päättäjien keskustelu (1,5 tuntia)

Tavoitteet: Nuorten ja valtuutettujen tai lautakunnan jäsenten sekä työntekijöiden vuorovaikutus hyvinvointiteemoissa.

Keskustelun ohjaus: fasilitoija (esim. nuorisotyöntekijä, hyvinvointi- tai osallisuuskoordinaattori) ja kirjuri

Kutsuttavat: nuoret, valtuuston tai lautakunnan edustajat, nuorten kanssa toimivat työntekijät.

Tila: esim. nuorisotila, Ohjaamo, koulu, nuorisovaltuuston kokous tai verkkototeutus

Valmistelut: kutsut osallistujille, koonti kyselyn hyvinvointialuekohtaisista tuloksista dioille, jatkosta sopiminen vastuuhenkilöiden kanssa, jotta nuorille voidaan kertoa, miten asiaa viedään eteenpäin.

Aikatauluesimerkki

Lämmittelytehtävä / kahvit 10 min

Tutustuminen 10 min

Tulosten esittely 20 min

keskustelu 40 min

Yhteenveto ja palaute 20 min

17.9.2025

Keskustelu (60 min) ryhmissä tai kaikki yhdessä

Fasilitoija esittää kysymyksiä, esim.:

- Mitä ajatuksia tulokset herättivät? (pariporina)
- Mitä mieltä olette koululounaalle osallistumiseen, lounaan laatuun, makuun ja ajankohtaan liittyvistä tuloksista?
- Mitä vapaa-ajanviettomahdollisuuksiin liittyvistä tuloksista?
- Entä päihteidenkäyttöön liittyvistä tuloksista?
- Mitä sellaista alueellanne on jo tehty, joka voi olla vaikuttanut myönteisesti nuorten hyvinvointiin?
- Mitä asioita hyvinvointialueella pitäisi mielestänne kehittää?

Fasilitoijan yhteenveto: keskeiset huomiot ja ehdotukset.

Keskustelu jatkosta

Miten ja kenen pitäisi jatkaa keskustelua asiasta?

Miten keskustelijat kuulevat, miten asioita on viety eteenpäin?

Kierros: mitä oivalsin? Kirjoitetaan paperille tai esim. Mentimeteriin. **Pydetään palaute tilaisuudesta.**

Yleistä: Pyritään kutsumaan enemmän nuoria kuin aikuisia. Keskustelussa hyödynnetään Erätauon periaatteita. Istutaan piirissä tai muuten rennosti. Jos käytetään pienryhmiä, joka ryhmässä on nuoria ja aikuisia. Joku osallistujista kertoo ryhmän keskustelusta muille. Keskustelut kirjataan muistiin. Yhteenvetoa hyödynnetään toiminnan kehittämisessä.

Linkki: <https://www.eratauko.fi/tyokalu/rakentavan-keskustelun-pelisaannot/>

26

3. Kehittämistyöpaja nuorille, valtuutetuille tai lautakunnalle ja työntekijöille (2 tuntia)

Tavoitteet: Nuorten ja valtuutettujen tai lautakunnan sekä työntekijöiden vuorovaikutus hyvinvointiteemoissa.

Keskustelun ohjaus: fasilitoija (esim. nuorisotyöntekijä, hyvinvointi- tai osallisuuskoordinaattori) ja kirjuri

Kutsuttavat: nuoret, valtuuston tai lautakunnan edustajat, työntekijät (opiskeluhuollosta, nuorisotyöstä tms.).

Tila: esim. nuorisotila, koulu, nuorisovaltuuston kokous tai verkkototeutus

Valmistelut: kutsut osallistujille, koonti Kouluterveyskyselyn aluekohtaisista tuloksista dioille, tulosten printit tai tulokset neljällä koneella neljään pöytään, jatkosta sopiminen vastuuhenkilöiden kanssa (tilaisuudessa kerrotaan, miten asiaa viedään eteenpäin).

Aikatauluesimerkki

Lämmittelytehtävä / kahvit **10 min**

Esittäytyminen **10 min**

Tulosten esittely **15 min**

Learning Cafe **60 min**

tauko **15 min**

Yhteenveto **15 min**

Palaute ja jatkosta kertominen **10 min**

1. Learning Cafe

Keskustellaan ryhmissä. Osallistujat jaetaan neljään ryhmään niin, että joka ryhmässä on nuoria ja aikuisia.

Pöydät. Tilassa on neljä pöytää. Kullakin pöydällä on tuloksia yhdestä teemasta (ks. Dia 28) ja tyhjä fläppi.

Keskustelun kulku. Ryhmät kiertävät pöydästä toiseen niin, että yksi ryhmä on kerrallaan yhdessä pöydässä. Kunkin pöydän kohdalla keskustellaan esillä olevista tuloksista. **Kehittämisehdotukset ja jo tehdyt hyvinvointia vahvistamaan tarkoitetut toimet kirjataan fläppiin.** Kun fläpissä on jo edellisen ryhmän tuotoksia, tutustutaan niihin ja täydennetään.

Ajankäyttö: Aika jaetaan niin, että kukin ryhmä ehtii keskustella jokaisen pöydän ääressä. Esimerkiksi tunnissa neljällä ryhmällä on siirtymisaikoinen 15 minuuttia / pöytä.

Jos osallistujia on paljon, samansisältöisiä pöytiä voi olla useampia.

2. Äänestys ja yhteenveto

Tutustutaan ehdotuksiin. Fläpit asetetaan kaikkien nähtäville.

Äänestys. Kukin merkitsee 3–5 mielestään parasta kehittämisehdotusta.

Tauko tarvittaessa

Yhteenveto

1. Fasilitoija kertoo 3–5 eniten ääniä saanutta teemaa tai ehdotusta.
2. Keskustellaan ehdotuksista. Kuka voi vaikuttaa ehdotettuihin asioihin? Mitä lisätietoa asioista tarvittaisiin? Kenelle ehdotuksista pitäisi kertoa?

Mitä seuraavaksi? Fasilitoija tai muu tilaisuuden vastuhenkilö kertoo, miten kehittämisehdotuksia viedään eteenpäin. Esimerkiksi hän on sopinut esittelevänsä keskustelun yhteenvetoa valtuustolle tai että sitä käytetään hyvinvointikertomuksessa.

Palaute tilaisuudesta. Kierros: mitä jäi mieleen, mitä oivalsin? Keskustellen tai esim. Mentimeterin tai kirjallisen kyselyn avulla.

3. Kehittämistyöpaja nuorille, valtuutetuille / lautakunnalle ja työntekijöille, Learning cafen pöydät

Pöytä 1. Eniten myönteiseen suuntaan muuttuneet indikaattorit	Pöytä 2. Eniten huolestuttavaan suuntaan muuttuneet indikaattorit	Pöytä 3. Nuorten hyvinvointiin liittyvät tulokset, esim.	Pöytä 4. Palveluihin liittyvät tulokset, esimerkiksi
Poimikaa etukäteen Kouluterveyskyselyn tulospalvelusta (Tableau) hyvinvointialueen tuloksista viisi eniten myönteiseen suuntaan muuttunutta indikaattoria. Printatkaa ne pöydälle nähtäville tai avatkaa ne tietokoneelta niin, että pöydän ääressä kokoontuva ryhmä voi selata niitä.	Poimikaa etukäteen Tableausta hyvinvointialueen tuloksista viisi eniten huolestuttavaan suuntaan muuttunutta indikaattoria. Printatkaa ne pöydälle nähtäville tai avatkaa ne tietokoneelta niin, että pöydän ääressä kokoontuva ryhmä voi selata niitä.	Elämään tyytyväisyys Koettu terveydentila Ahdistuneisuus Valitsemanne päihdeindikaattorit	Terveystarkastus on yksilöllinen ja keskusteleva Mielialaan koulun aikuisilta tukea saaneet Mahdollisuus keskustella koulussa aikuisen kanssa mieltä painavista asioista

Fläppeihin teksti:

Kehittämisehdotuksia: Mitä pitäisi tehdä, jotta tilanne olisi jatkossa parempi? Mitä sellaista alueellanne on jo tehty tai tapahtunut, joka voi olla vaikuttanut myönteisesti nuorten hyvinvointiin?

Lisätietoja:
thl.fi/kouluterveyskysely
thl.fi/kouluterveyskysely/tulokset

Nuorisovaltuusto hyvinvointialueella

- Jokaisella hyvinvointialueella on nuorisovaltuusto, jonka tarkoituksena on tuoda nuorten ääntä hyvinvointialueen päätöksentekoon ja palveluiden kehittämiseen
- Alueellisen nuorisovaltuuston jäsenet ovat noin 13-20 vuotiaita nuoria, jotka valitaan pääosin hyvinvointialueen kuntien nuorisovaltuustojen jäsenistä
- Alueellisella nuorisovaltuustolla on oikeus vaikuttaa hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on tai joilla nuorisovaltuusto arvioi olevan merkitystä lasten ja nuorten sekä heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta (laki hyvinvointialueesta 610/2021, 32§)
- Alueelliset nuorisovaltuustot vaikuttavat muun muassa aloitteilla, kannanotoilla, lausunnoilla, edustamalla työryhmissä ja toimielimissä sekä tekemällä erilaisia kampanjoita
- Jokainen hyvinvointialueen toimija voi edistää nuorten osallisuutta varmistamalla, että nuorisovaltuusto otetaan mukaan hyvinvointialueen toiminnan kehittämiseen päätöksenteon eri vaiheissa
- Kouluterveyskyselyn tulosten käsittely nuorisovaltuuston kanssa on yksi keino ottaa nuoret mukaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöhön

